

Dosarul nr. 2ra-902/23
2-21135784-01-2ra-30062023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (A. Furdui)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Iu. Cotruță, L. Pruteanu, I. Țurcan)

DECIZIE

10 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Stela Procopciuc
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Eventis Mobile”, reprezentată de lichidatorul Veaceslav Timotin,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Corloțan Igor împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Eventis Mobile”, în proces de insolabilitate cu privire la încasarea restanței la plățile salariale și a compensației pentru reținerea salariului,

împotriva deciziei din 14 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost respinse apelurile declarate de Societatea cu Răspundere Limitată „Eventis Mobile” și de Corloțan Igor și a fost menținută hotărârea instanței de fond,

c o n s t a t ă :

La 13 septembrie 2021, Corloțan Igor a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎM „Eventis Mobile” SRL (în proces de insolabilitate) cu privire la încasarea datoriei salariale în valoare de 29 814 de lei și cu titlu de plăți suplimentare calculate pentru reținerea plăților salariale, suma de 2 671 748,5 de lei.

În motivarea acțiunii a indicat că în baza ordinului nr. 63/4 din 01 aprilie 2010, Corloțan Igor a fost angajat în cadrul companiei ÎM „Eventis Mobile” SRL cu salariul stabilit în mărime de 4 510 de lei, însă din momentul angajării și până în anul 2021 nu a primit nici o plată salarială. Angajatorul ÎM „Eventis Mobile” SRL a acumulat o obligație financiară față de el în valoare de 595 320 de lei conform următorului calcul: 10 aprilie 2010 – 01 iulie 2021 = (11 ani x 12 luni) + 3 luni = 135 luni x 4510 lei = 608 810 lei.

La 02 mai 2021 a înaintat angajatorului o cerere prealabilă, prin care a solicitat achitarea integrală a plăților salariale, dar și a plăților suplimentare pentru reținerea salariului calculate conform alin. 2, art. 330 din Codul muncii.

A invocat că la 18 iunie 2021 a avut loc ședința adunării repetate a creditorilor ÎM „Eventis Mobile” SRL (în proces de insolabilitate) în cadrul căreia a fost întocmit procesul-verbal nr. 4, prin care a fost recunoscută datoria menționată supra și a fost

împuternicit administratorul insolvenței să-i achite plățile salariale în valoare de 595 320 de lei, fiind luată în calcul doar perioada 10 aprilie 2010 – 01 aprilie 2021. Achitarea de facto a plăților menționate a avut loc la 28 iulie 2021 – în sumă de 333 855 de lei și la 16 august 2021 – în sumă de 142 876 de lei, total fiind achitată suma de 476 731 de lei.

A relatat reclamantul că deoarece beneficiază de scutirea personală, datoria salarială a angajatorului ÎM „Eventis Mobile” SRL după reținerea tuturor impozitelor și contribuțiilor constituie 506 545 de lei, iar după achitățile efectuate, angajatorul mai este dator suma de 29 814 de lei. Soarta plăților suplimentare pentru reținerea salariului calculate conform alin. 2, art. 330 din Codul muncii, dar și a salariului pentru lunile aprilie și mai 2021 a rămas nesoluționată.

A susținut că, cu referire la prevederile art. 330 alin. (2) din Codul muncii, indică că coeficientul de „0,3 la sută din suma neplătită în termen” a apărut ca urmare a modificărilor aduse prin Legea nr. 157 din 20 iulie 2017 în vigoare din 18 august 2017. Până la acel moment, coeficientul plăților suplimentare pentru fiecare zi de întârziere a fost de „0,1 la sută din suma neplătită în termen”. Astfel, pentru perioada 01 mai 2010 – 01 august 2017 angajatorul ÎM „Eventis Mobile” SRL deține o obligație financiară față de Corloțan Igor în valoare de 537 799,5 de lei. Respectiv, pentru perioada între 01 septembrie 2017 – 28 iulie 2021 obligațiile angajatorului prin prisma art. 330, alin. (2) din Codul muncii constituie 2 133 949 de lei.

A mai invocat că datoria nesoluționată a angajatorului ÎM „Eventis Mobile” SRL față de el constituie 2 671 748,5 de lei calculată după cum urmează: datoria conform art. 330, alin. (2) din Codul muncii pentru perioada 01 mai 2010 – 01 august 2017 = 537 799,5 lei + datoria pentru perioada 01 septembrie 2017 – 28 iulie 2021 = 2 133 949 lei. Procesul-verbal nr. 4 al ședinței adunării repetate a creditorilor ÎM „Eventis Mobile” SRL în proces de insolvență din 18 iunie 2021, constituie acea circumstanță sau act de recunoaștere a datoriei care prin prisma art. 401 alin. (1), lit. a) din Codul civil, care a întrerup cursul prescripției extensive după care a început să curgă un termen nou pentru toate sumele invocate: cât datoria de bază atât și plățile suplimentare pentru reținerea salariului.

Indică că conform prevederilor art. 43, alin. (1) a Legii RM nr. 149 din 29 iunie 2012, din masa debitoare se acoperă în primul rând cheltuielile procesului de insolvență și obligațiile masei debitoare. Conform prevederilor art. 52, alin. (3) a Legii RM nr. 149 din 29 iunie 2012, obligațiile rezultate din acțiunile și din actele administratorului provizoriu cărui i s-a transmis dreptul de dispoziție asupra bunurilor debitorului sunt considerate obligații ale masei debitoare după intentarea procesului de insolvență. Potrivit prevederilor alin. (1), art. 109 a Legii RM nr. 149 din 29 iunie 2012, pe măsura desfășurării inventarierii, administratorul insolvenței/lichidatorul ia în posesie bunurile, devenind depozitarul lor judiciar, și adoptă măsurile necesare pentru conservarea, păstrarea și paza lor.

Reclamantul a menționat că odată ce a fost angajat după intentarea procedurii de insolvență, anume cu scopul de a asigura conservarea, păstrarea și paza bunurilor din masa debitoare, este cert faptul că datoriile salariale față de reclamant, dar și datoriile calculate prin prisma art. 330 din Codul muncii constituie cheltuieli curente a procesului de insolvență și se achită în mod prioritar.

Prin hotărârea din 09 iunie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Corloțan Igor.

S-a încasat din contul ÎM „Eventis Mobile” SRL (în proces de insolvență) în beneficiul lui Corloțan Igor suma de 1 655 255,16 de lei, cu titlu de compensație pentru reținerea salariului pentru perioada 13 septembrie 2018 – 27 iulie 2021.

S-a încasat din contul ÎM „Eventis Mobile” SRL (în proces de insolvență) în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 49 657,65 de lei, de la care reclamantul este scutit prin lege.

În rest pretențiile lui Corloțan Igor au fost respinse.

La 04 iulie 2022, Corloțan Igor, prin intermediul avocatului Ciofu Vitalie, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 09 iunie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, prin care a solicitat casarea parțială a hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea lui Corloțan Igor să fie admisă integral.

La 28 iunie 2022 ÎM „Eventis Mobile” SRL a declarat apel împotriva hotărârii din 09 iunie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, prin care a solicitat casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea lui Corloțan Igor, să fie respinsă.

Prin decizia din 14 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse apelurile declarate de ÎM „Eventis Mobile” SRL și de Corloțan Igor și a fost menținută hotărârea din 09 iunie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel instanța de apel a constatat că, conform procesului-verbal nr. 4 al ședinței adunării repetate a creditorilor ÎM „Eventis Mobile” SRL (în proces de insolvență) din 18 iunie 2021, a fost admisă cererea lui Corloțan Igor cu privire la achitarea datoriei salariale formate în perioada între 01 aprilie 2010 – 01 aprilie 2021, în sumă de 595 320 de lei, administratorul procedurii de insolvență, lichidatorul fiind împuternicit să achite plățile salariale în mărimea menționată, inclusiv și impozitele aferente. Achitarea plăților salariale în sumă totală de 476 731,46 lei se atestă prin extrasele din cont de card din 27 iulie 2021 și 16 august 2021, din care se reflectă că achitățile s-au efectuat, cu reținerea impozitelor corespunzătoare. Or, concluzia primei instanțe privind respingerea pretențiilor lui Corloțan Igor cu privire la încasarea restanței salariale în sumă de 29 814 lei, este întemeiată.

Instanța de apel consideră neîntemeiate argumentele apelantului precum că după reținerea tuturor impozitelor și contribuțiilor, angajatorul mai are față de el o datorie de 29 814 de lei, deoarece, achitățile s-au efectuat cu reținerea impozitelor corespunzătoare, iar partea interesată nu a prezentat probe care ar atesta cu certitudine că angajatorul a comis careva erori de calcul sau a admis rețineri ilegale.

A menționat instanța de apel că prescripția extinctivă este termenul, la expirarea căruia în cazul în care acțiunea n-a fost înaintată, se stinge dreptul civil, apărut în urma delictului civil, la admiterea acțiunii – dreptul la apărare pe calea acțiunii civile – dreptul la acțiune. Prescripția extinctivă este determinată ca termen pentru apărarea dreptului pe calea acțiunii în justiție (dreptul la admiterea acțiunii) a persoanei, dreptul căreia a fost încălcat. Un drept subiectiv nu întotdeauna poate dura la infinit, astfel că legiuitorul a prevăzut o sancțiune în acest sens instituind termenul de prescripție.

A reținut că pentru a fi repusă în termen obligația de plată a compensației pentru reținerea salariului pentru întreaga perioadă solicitată, aceasta urma a fi expres prevăzută și în procesul-verbal nr. 4 al adunării repetate a creditorilor ÎM „Eventis Mobile” SRL (în proces de insolvență) din 18 iunie 2021, fie prin orice alt act care ar viza recunoașterea de către angajator a plății compensației pentru reținerea salariului solicitat.

Însă, prin cererea prealabilă din 02 mai 2021, Corloțan Igor a solicitat atât achitarea salariului restant pentru perioada 01 aprilie 2010 – 01 aprilie 2021, cât și compensația în temeiul art. 330 alin. (2) din Codul muncii, la adunarea nominalizată a fost admisă doar solicitarea cu privire la achitarea plăților salariale.

A menționat Curtea de Apel Chișinău că deoarece Corloțan Igor a depus acțiunea în instanța de judecată la 13 septembrie 2021, prima instanță corect a dispus admiterea parțială a cerinței cu privire la încasarea compensației pentru reținerea salariului, pentru perioada 13 septembrie 2018 – 13 septembrie 2021, dat fiind faptul că pretențiile pentru perioada de până la 13 septembrie 2018, au fost formulate în afara termenului general de prescripție de 3 ani de la data apariției dreptului salariatului Corloțan Igor la acțiune.

Astfel, sunt irelevante argumentele apelantului Corloțan Igor invocate la acest aspect, or, prescripția extinctivă este formulată de către legiuitor în calitate de sancțiune civilă aplicată creditorului care manifestă lipsă de interes față de drepturile sale, iar pe de altă parte reprezintă o garanție a stabilității relațiilor civile.

A reiterat ce este corectă concluzia primei instanțe privind limitarea pretențiilor reclamantului/apelant până la data achitării efective a salariului restant și anume până la 27 iulie 2021, or, prin prisma calculului prezentat la depunerea cererii de chemare în judecată, care are la bază formula: salariul restant, înmulțit la suma compensației zilnice și la zilele restante, ÎM „Eventis Mobile” SRL (în proces de insolvență), urmează să achite lui Corloțan Igor suma de 1 655 255,16 pentru perioada 13 septembrie 2018 – 28 iulie 2021, în rest pretențiile angajatului fiind prescrise.

La 10 mai 2023, SRL „Eventis Mobile”, reprezentată de lichidatorul Veaceslav Timotin, a declarat recurs împotriva deciziei 14 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârea primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri noi prin care să fie respinsă acțiunea integral.

În motivarea recursului a invocat că, existența unei motivării a hotărârii este esențială în administrarea adecvată, în condițiile în care considerentele reprezintă partea cea mai întinsă a hotărârii, locul în care se indică motivele de fapt și de drept care au format convingerea instanței. O decizie motivată permite părților să demonstreze că a fost audiată în mod real cauza. Hotărârea instanței trebuie să cuprindă, ca o garanție a caracterului echidistant al procedurii judiciare și al respectării dreptului la apărare al părților, motivele de fapt și de drept care au format convingerea instanței, precum și cele pe care s-au înlăturat cerințele părților.

A relatat că, instanța de apel a dat o apreciere arbitrară probelor administrate și a examinat superficial argumentele reclamantilor, or instanța de apel a evocat faptul că cererile de apel nu se referă la încălcări esențiale de către prima instanță a unor prevederi legale, astfel instanța de apel a reținut faptul că apelurile declarate nu conțin

argumente noi și întemeiate. În esență instanța de apel a derogat de la competențele sale legale, întru cât nu a purces la examinarea propriu zisă a argumentelor invocate de către părți, astfel dreptul la apel fiind un drept iluzoriu, fapt prin care a fost încălcat art. 6 §1 CEDO. Respectiv, decizia instanței de apel este una nemotivată.

Recurentul a menționat că atât instanța de fond cât și instanța de apel eronat au interpretat circumstanțele de fapt ale cauzei, fiind aplicat eronat dreptul material, or în urma acestor erori a fost dispus încasarea din contul ÎM „Eventis Mobile” SRL a compensației pentru reținerea salariului în sumă de 1 655 255,16 de lei. La caz, neexecutarea în termen a obligației este justificată prin procedura de insolvență, fapt confirmat prin hotărârea judecătorească care constată incapacitatea de plată a debitorului ÎM „Eventis Mobile” SRL - în procedura falimentului.

Susține că, neexecutarea din partea angajatorului SRL „Eventis Mobile” nu-i poate fi imputată, neexecutarea obligațiilor salariale este condiționată de procesul de insolvență, or în situația în care debitorul se află în incapacitate de plată, ultimul nu putea să-și execute obligațiile salariale față de angajați din motiv că efectiv nu dispunea de mijloace financiare. Astfel, instanțele inferioare nu dispuneau de dreptul să admită pretenția salariatului privind încasarea penalității pentru perioada 2010 - 2020 și nici pentru ultimii 3 ani de zile de întârziere.

A mai reținut recurentul că instanța de fond greșit a calculat penalitatea pentru ultimii 3 ani de întârziere, or în dependență de scadența fiecărui salariu neplătit în termen se începe a calcula penalități pentru fiecare restanță salarială separat. Prin urmare, este necesar de a menționa faptul că instanța de fond a calculat penalitatea în interiorul termenului de prescripție, în intervalul 13 septembrie 2018 - 28 iulie 2021, reieșind din acestea, penalitatea urmează a fi calculată începând cu scadența fiecărui salariu în interiorul termenului de prescripție.

Astfel, în interiorul termenului calculat de către instanță sunt înregistrate 20 de salarii restante față de Corloțan Igor în sumă de 90 200 de lei, prin urmare, calculând penalitatea de la scadența fiecărui salariu până la data de 28 iulie 2021, suma penalității o constituie 190 137,09 de lei.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 14 martie 2023.

La 13 aprilie 2023, copia deciziei din 14 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa participanților la proces, fapt confirmat prin scrisoarea de expediere a actului judecătorec (f.d.200, vol.1).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul declarat de SRL „Eventis Mobile”, reprezentată de lichidatorul Veaceslav Timotin, la data de 10 mai 2023 se consideră depus în termenul stabilit de lege.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul

Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art.IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de SRL „Eventis Mobile”, reprezentată de lichidatorul Veaceslav Timotin, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

În conformitate cu prevederile art. 431 din Codul de procedură civilă, examinarea recursului împotriva deciziilor instanțelor de apel ține de competența Curții Supreme de Justiție.

Asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

Recursul considerat admisibil se examinează într-un complet din 3, 5 sau 9 judecători ai Curții Supreme de Justiție.

Judecătorii care au examinat admisibilitatea recursului pot participa și la examinarea recursului în cauză.

Verificând decizia din 14 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate în recursuri, pe baza materialelor din dosar, în coroborare cu normele de drept aplicabile, Completul de judecată constată că la caz se consideră admisibil recursul declarat de către SRL „Eventis Mobile”, reprezentată de lichidatorul Veaceslav Timotin și se impune necesitatea admiterii recursului, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei la rejudecare, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01.09.2023), săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 440 alin. (3) din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative, în vigoare de la 01 septembrie 2023), dacă este considerat admisibil, completul examinează recursul în fond.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

După cum rezultă din materialele cauzei, la 13 septembrie 2021, Corloțan Igor a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎM „Eventis Mobile” SRL (în proces

de insolvabilitate) cu privire la încasarea datoriei salariale în valoare de 29 814 de lei și cu titlu de plăți suplimentare calculate pentru reținerea plăților salariale, suma de 2 671 748,5 de lei.

Fiind investită cu judecarea cauzei, de către prima instanță, prin hotărârea din 09 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Corloțan Igor și s-a încasat din contul ÎM „Eventis Mobile” SRL (în proces de insolvabilitate) în beneficiul lui Corloțan Igor suma de 1 655 255,16 de lei, cu titlu de compensație pentru reținerea salariului pentru perioada 13 septembrie 2018 – 27 iulie 2021 și taxa de stat în mărime de 49 657,65 de lei, de la care reclamantul este scutit prin lege. În rest pretențiile lui Corloțan Igor au fost respinse.

Judecând apelurile declarate de către ÎM „Eventis Mobile” SRL și de Corloțan Igor prin intermediul avocatului Ciofu Vitalie, instanța de apel la 15 martie 2023 a respins apelurile declarate și a menținut hotărârea din 09 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care acțiunea a fost admisă parțial.

În susținerea soluției date, instanța de apel a constatat că, conform procesului-verbal nr. 4 al ședinței adunării repetate a creditorilor ÎM „Eventis Mobile” SRL (în proces de insolvabilitate) din 18 iunie 2021, a fost admisă cererea lui Corloțan Igor cu privire la achitarea datoriei salariale formate în perioada între 01 aprilie 2010 – 01 aprilie 2021, în sumă de 595 320 de lei. Or, administratorul procedurii de insolvabilitate/lichidatorul fiind împuternicit să achite plățile salariale în mărimea menționată, inclusiv și impozitele aferente.

De asemenea, a mai reținut instanța de apel că, pentru a fi repusă în termen obligația de plată a compensației pentru reținerea salariului pentru întreaga perioadă solicitată, aceasta urma a fi expres prevăzută și în procesul-verbal nr. 4 al adunării repetate a creditorilor ÎM „Eventis Mobile” SRL (în proces de insolvabilitate) din 18 iunie 2021, fie prin orice alt act care ar viza recunoașterea de către angajator a plății compensației pentru reținerea salariului solicitat.

Totodată a remarcat că, prin cererea prealabilă din 02 mai 2021, Corloțan Igor a solicitat atât achitarea salariului restant pentru perioada 01 aprilie 2010 – 01 aprilie 2021, cât și compensația în temeiul art. 330 alin. (2) din Codul muncii.

Este remarcabil faptul că, la ședința adunării repetate a creditorilor ÎM „Eventis Mobile” SRL a fost admisă doar solicitarea cu privire la achitarea plăților salariale în sumă de 595 320 de lei, lui Igor Corloțan.

În aceste condiții Curtea de Apel Chișinău a considerat că, prima instanță corect a dispus admiterea parțială a cerinței cu privire la încasarea compensației pentru reținerea salariului, pentru perioada 13 septembrie 2018 – 13 septembrie 2021, dat fiind faptul că pretențiile pentru perioada de până la 13 septembrie 2018, au fost formulate în afara termenului general de prescripție de 3 ani de la data apariției dreptului salariatului Corloțan Igor la acțiune.

În ceea ce privește compensarea pentru reținerea salariului restant a menționat că este corectă concluzia primei instanțe privind limitarea pretențiilor reclamantului, Corloțan Igor până la data la 27 iulie 2021, în suma de 1 655 255,16 pentru perioada 13 septembrie 2018 – 28 iulie 2021, în rest pretențiile angajatului fiind prescrise.

Analizând materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel neîntemeiat și pripit a adoptat soluția pe caz, expunându-se asupra admiterii parțiale a cererii de chemare în judecată, prin ce se impune casarea deciziei contestate, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

La caz, instanța de recurs constată că, contrar prevederilor art. 239 și art. 241 alin. (5) din Codul de procedură civilă, decizia instanței de apel este una nemotivată, iar concluziile instanței de apel sunt expuse într-o formă evazivă, incertă, neavând putere de convingere, fără a fi dată o apreciere cuvenită pretențiilor formulate în prezentul litigiu în raport cu materialul probator anexat la dosar, precum normele de drept ce reglementează acest aspect.

Totodată, în conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță; instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată și din specificul obiectului acțiunii în cauză, instanța de recurs reține că contrar acestor prevederi, instanța de apel s-a expus în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei și cadrului legal, fără a da o apreciere concretă și clară ce ar determina definitiv și incontestabil certitudinea adoptării soluției la care s-a ajuns.

Instanța de recurs menționează că conform prevederilor art. 330 din Codul muncii, obligația angajatorului de a repara prejudiciul cauzat persoanei ca rezultat al privării ilegale de posibilitatea de a munci, alin. (2) prevede că, în caz de reținere, din vina angajatorului, a salariului (art.142), a indemnizației de concediu (art.117), a plăților în caz de eliberare (art.143) sau a altor plăți (art.123, 124, 127, 139, 186, art.225 alin.(8) etc.) cuvenite salariatului, acestuia i se plătesc suplimentar, pentru fiecare zi de întârziere, 0,3 la sută din suma neplătită în termen.

Drept urmare, Curtea de Apel Chișinău prin decizia contestată cu prezentul recurs, a menținut hotărârea instanței de fond prin care s-a dispus încasarea din contul ÎM „Eventis Mobile” SRL (în proces de insolvență) în beneficiul lui Corloțan Igor a sumei de 1 655 255,16 de lei, cu titlu de compensație pentru reținerea salariului pentru perioada 13 septembrie 2018 – 27 iulie 2021.

Ajungând la o asemenea concluzie, instanța de apel a evitat să dea o apreciere tuturor obiecțiilor invocate de pârâtă. Completul de judecată observă că argumentarea soluției emise de Curtea de Apel Chișinău este fundamentată, în mare parte, pe concluziile procesului-verbal nr. 4 al ședinței adunării repetate a creditorilor SRL „Eventis Mobile” (în proces de insolvență) și prin prisma calculului prezentat la depunerea cererii de chemare în judecată.

La acest capitol instanța de recurs menționează că, prin hotărârea adunării repetate a creditorilor SRL „Eventis Mobile” (în proces de insolvență) s-a decis de a achita reclamantului Corloțan Igor plățile salariale în mărime de 595 320 de lei.

Corespunzător, în urma reținerii impozitelor, reclamantului i s-a virat suma de 476 731 de lei. Astfel, pârâta a invocat că executarea a fost primită de către SRL „Eventis Mobile” (în proces de insolvență), fără careva rezerve, respectiv obligația civilă fiind stinsă, în opinia ei.

Or, în opinia părții pârâte, stingerea obligației civile reprezintă încetarea raportului juridic dintre subiectele acestora care pierd drepturile și obligațiile subiective ce rezultă din conținutul raportului juridic obligațional. Creditorul nu are dreptul să prezinte debitorului oarecare creanțe bazându-se pe această obligație, iar debitorul nu mai este ținut să plătească dobânda și penalitățile sau să repare prejudiciul cauzat.

Ținând cont de constatările respective, instanța de apel urma să verifice oportunitatea încasării de la SRL „Eventis Mobile” în beneficiul lui Corloțan Igor a compensației pentru reținerea salariului în sumă de 1 655 255,16 de lei, în condițiile în care conform prevederilor art. 949 alin.(3) din Codul civil, în cazul în care a primit executarea, creditorul poate cere plata penalității numai dacă și-a rezervat expres acest drept la primirea executării. Or, instanțele ierarhic inferioare nu au dat apreciere faptului dacă Corloțan Igor a solicitat sau nu adunării creditorilor să i se achite și penalități pentru întârziere atunci când a înaintat cerința de plată a salariului restant, precum și dacă și-a rezervat dreptul la încasarea penalității atunci când a acceptat achitarea datoriei de bază.

În acest aspect, este evident că instanța de apel a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, fără a intra în esența argumentelor expuse în cererea de apel depusă de SRL „Eventis Mobile”, prin urmare, fără a da o apreciere cuvenită pretențiilor formulate în prezenta cerere în raport cu materialul probator și normele de drept ce reglementează acest aspect.

Așa dar, prin prisma efectului devolutiv al apelului cu care a fost investit prin lege, instanța de apel avea obligația la judecarea fondului cauzei să stabilească cert care sunt pretențiile reclamantului față de pârât și asupra cărora urmează să se expună prin hotărâre, iar reieșind din acestea să determine raportul material-litigios dintre părți și a obiectului probațiunii, ceea ce presupune conturarea faptelor juridice prin care se justifică pretențiile și obiecțiile părților.

Prin urmare, instanța de apel urma să dea ajutor participanților la proces în privința precizării cât mai clare a pretențiilor sale în cazul în care formulările acestuia sunt improprie, ambigue și împiedică determinarea exactă a obiectului acțiunii.

În atare circumstanțe, se stabilește că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte certitudinea adoptării soluției la care s-a ajuns, având o motivare superficială, fără a fi abordate toate aspectele importante cazului, respectiv instanța de recurs fiind în imposibilitate să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Drept urmare, instanța de recurs remarcă că, întru judecarea justă și corectă a litigiului, urmare a identificării în substanță a obiectului litigiului, instanța de apel era obligată să se expună și să dea apreciere tuturor motivelor invocate în apel, fapt ce direct rezultă din prevederile art. 373 alin. (1), (5) din Codul de procedură civilă.

În concluzie și în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

Față de cele de precedent, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel și de a trimite cauza în instanța de apel pentru judecarea apelului în fond.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Eventis Mobile”, reprezentată de lichidatorul Veaceslav Timotin.

Se casează integral decizia din 14 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Corloțan Igor împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Eventis Mobile”, în proces de insolvență cu privire la încasarea restanței la plățile salariale și a compensației pentru reținerea salariului și se trimite cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc